

Satiksmes ministrija

Autotransports – nākotnes tendences, izaicinājumi un pasākumi

***NEKP IMDG sanāksme 2022.gada 24.novembrī
seminārs + diskusija***

Annija Novikova

**Satiksmes ministrijas Sabiedriskā transporta
pakalpojumu departamenta direktore**

Satiksmes ministrija

Kurp virzāmies ?

ES ilgtermiņa politika transporta zaļināšanā

Eiropas zaļais kurss

- - 90 % SEG emisijas transporta nozarē;
- pāreja uz ilgtspējīgu un viedu mobilitāti;
- transporta izmaksas - ietekme uz vidi un veselību;
- izšķirīga nozīme - jaunām tehnoloģijām, ilgtspējīgiem risinājumiem un inovācijai.

Ilgspējīgas un viedas mobilitātes stratēģija — Eiropas transporta virzība uz nākotni,

- Mobilitātes zaļināšana - jauns transporta nozares izaugsmes mērķis;
Samazināt atkarību no fosilajām degvielām.

Satiksmes ministrija

Autotransports – ES stratēģiskais virziens un mērķi

ETL,
ūdeņraža
TL skaits

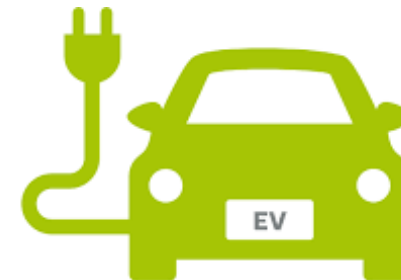

Gadi

Satiksmes ministrija

Īsa vēsture..

Elektromobilitātes attīstības plāns 2014.-2016.gadam

Plāna uzdevums → uzsākt atbalsta pasākumus elektrotransportlīdzekļu lietošanai (ieviešanai) Latvijā

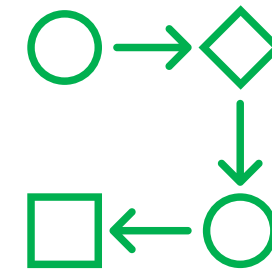
Rezultāti:

- ETL nav jāmaksā TEN
- samazināta UVTN likme – 10,00 eiro mēnesī
- ETL reģistrācija + speciālas nozīmes numura zīmes bez maksas;
- ETL var braukt pa sabiedriskā transporta joslām;
- Liepājā un Rīgā vairākās stāvvietās centrā ETL var novietot bez maksas;
- ETL Nav jāmaksā par iebraukšanu Jūrmalā;
- Tiek uzsākts darbs pie nac. ETL infrastruktūtas tīkla (pabeigts 2020.gadā)

Satiksmes ministrija

Īsa vēsture..

Alternatīvo degvielu attīstības plāns 2017.-2020.gadam

Mērķis: noteikt nepieciešamos izpētes un analīzes virzienus, kuru rezultātā noteikta turpmākā rīcībpolitika attiecībā uz alternatīvo degvielu ieviešanu noteiktos transporta sektoros, lai mazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas.

Plāns skar **autotransportu, gaisa un jūras transportu** ar nolūku samazināt SEG emisijas šajās nozarēs.

Plāns saskaņā ar Direktīvu 2014/94/ES, skar degvielas:

elektroenerģija, saspīestā dabasgāze, sašķidrīnātā dabasgāze, ūdeņradis

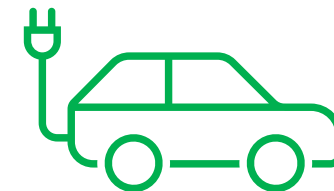
Satiksmes ministrija

TAGAD → «Fit for 55» - «Gatavi mērķrādītājam 55 %» pakotne

- Jaunas Alternatīvo degvielu infrastruktūras regulas priekšlikums
- Autotransporta iekļaušana emisiju tirdzniecības sektorā (ETS)
- CO₂ emisiju standarti jauniem vieglajiem pasažieru un jauniem vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem

Priekšlikumu principi:

- 1) Veicināt videi draudzīgāku alternatīvo degvielu izmantošanu, nodrošinot to infrastruktūru;
- 2) Padarīt fosilo degvielu izmantošanu nepievilcīgu un neizdevīgu;
- 3) Pilnībā apturēt jaunu vieglo pasažieru un vieglo kravas fosilo transportlīdzekļu ienākšanu tirgū pēc 2035.gada

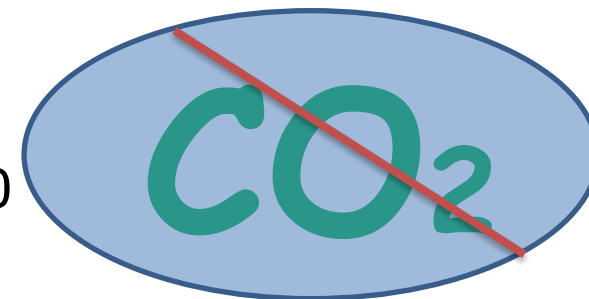
Satiksmes ministrija

ES Regula - CO₂ emisiju standartu noteikšana jauniem vieglajiem pasažieru automobiļiem un jauniem vieglajiem komerciālajiem

Uzdevumi:

- Pakāpeniski jāsamazina gada vidējās CO₂ emisijas jauniem vieglajiem un jaunajiem vieglajiem komercauto:
 - par 15 % laikposmā no 2025 -2029
 - par 37,5 % jaunajiem vieglajiem pasažieru automobiļiem no 2030
 - 31 % vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem no 2030.

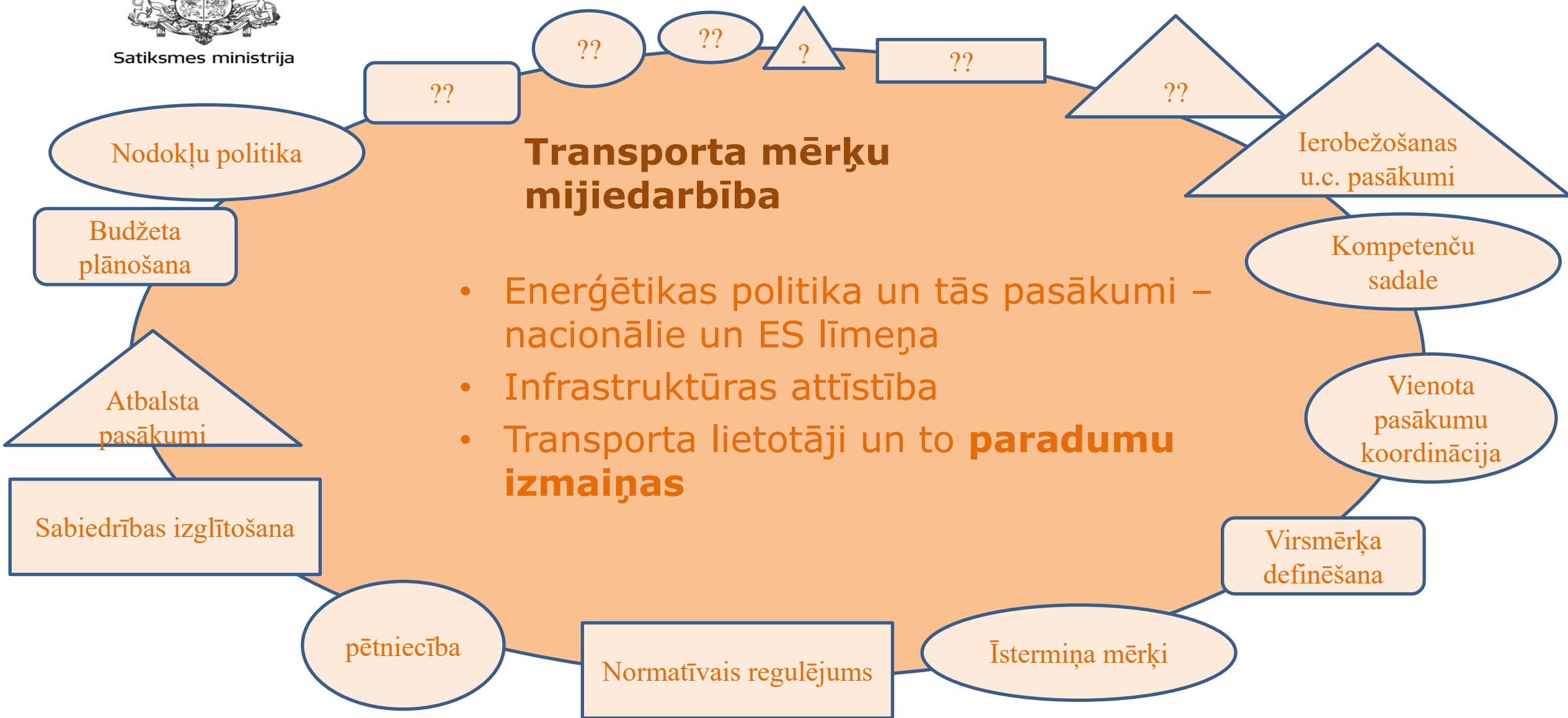
LV ietekme:

- Izaicinājumi infrastruktūras attīstībai - iekšdedzes dzinēju lietošanas pārtraukšana, svarīga sinerģija ar atbilstošu infrastruktūru
- Var veicināt Latvijas autoparka atjaunošanos.
- LV plaši neražo transportlīdzekļus - būtiska ietekme uz transportlīdzekļu izgatavotājiem Latvijā nav paredzama.

Politikas plānošanas process

Satiksmes ministrija

Satiksmes ministrija

Nacionālie politikas plānošanas dokumenti

**Transporta attīstības
pamatnostādnes**

**Gaisa piesārņojuma
samazināšanas
rīcības plāns**

**Nacionālais enerģētikas
un klimata plāns**

Satiksmes ministrija

Latvijas izaicinājumi I

Starptautiskā līmenī:

- Situācija ES un pasaulē

- Loģistikas tīkli un ražošanas jaudas/izejvielas pret pieprasījumu – jaunu un mazlietoto TL trūkums
- Krievijas uzsāktā kara ietekme - enerģētikas sektors, degvielas izmaksas (ilgtermiņā - iespēja)

- ES politikas virzieni

- Zaļā kursa izaicinājumi LV kontekstā («one size fits all» izaicinājums)
- Finansēšanas portfeļu «zaļināšana» (taksonomija)
- Atšķirības ES dalībvalstu autoparka struktūrā un politikas attīstībā

Satiksmes ministrija

Latvijas izaicinājumi II

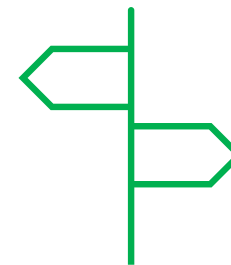
Nacionālā līmenī:

- Autotransporta politikas mērķu sasniegšana (pielāgojoties 2030.,2035.gadam)
- LV autoparka sadalījums, vecums, degvielu proporcija
- ETL un ūdeņraža TL attīstība – ienākšana LV autoparkā, infrastruktūras izveide
- Ūdeņraža tehnoloģijas attīstības tendences
- Risinājumi ETL infrastruktūras izveidei (lēnās uzlādes stacijas stāvvietās, māju pagalmos, pie veikaliem u.c.)
- Otrreizējā auto tirgus ietekme uz Latviju (lietoto TL imports)
- Atbilstošu pasākumu noteikšana un īstenošana pilsētvidēs un lauku apvidos:
 - Pilsētvidē – satiksmes ierobežojumi, papildu atvieglojumi bezemisiju TL, mikromobilitātes infrastruktūras izveide un attīstīšana
 - Lauku apvidos – sociālie jautājumi, mazs iedzīvotāju blīvums (bezemisiju transports pēc pieprasījuma, uzlabota sabiedriskā transporta efektivitāte un mikromobilitātes infrastruktūra)

Satiksmes ministrija

Potenciālie virzieni

Transportlīdzekļi

- Nodokļu politikas maiņa
- Infrastruktūras attīstīšana «zaļajam» transporta
- Atbalsta pasākumi «zaļajam» transportam (subsīdijas u.c.)

Mobilitāte bez auto

- Infrastruktūras izveide
- Popularitātes veicināšana + atbalsts (subsīdijas)

Sabiedriskais transports

- Vienota biļešu sistēma
- Visaptveroša sabiedriskā transporta sistēmas izveide
- Stāvparku risinājumi

Satiksmes ministrija

Iespējamie priekšlikumi pasākumiem

Nacionāla mēroga

Plašāka DPF un atgāzu kontrole TA

TEN palielināšana vecākiem auto un ar lielu motora tilpumu

Skaidrojošie pasākumi + kampaņas

Vecā auto nomaiņa + norakstīšana

Valsts autoparka sektora zaļināšana

Reģistrācijas nodoklis (ierobežojumi importam)

Sab. transporta veicināšana - mobilitātes punkti, transports pēc pieprasījuma

Atbalsts citu alternatīvo degvielu auto lietošanā + iegādē (subsīdijas)

Pašvaldību līmenī

Atbalsts mazjaudas uzlādei pie daudzdzīvokļu namiem + stāvvietās

pašvaldību sektora zaļināšana

«Zaļas» auto nomas popularizēšana

iebraukšanas ierobežojumi (brīvās emisijas zonas - pilsētu centros, dabas parki u.c.)

Pāreja uz bezemisiju taksometru, pakalpojumu + komunālo dienestu autoparku

Mērķa definēšana + laika grafiks: pilsētu centrs brīvs no privātā transporta

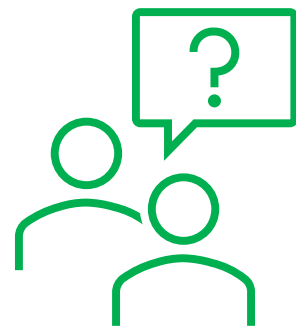
Satiksmes ministrija

Citi iespējamie pasākumi

priekšlikumi ?

Diskusija!

Iebildumi ?

Viedokļi ?

Prioritātes?

nākamie soļi?

Satiksmes ministrija

Paldies par uzmanību!

<http://www.sam.gov.lv>

satiksmes.ministrija@sam.gov.lv